

4.) Boh bábkár

X - Boh všetko riadi, človek nemôže robiť nič slobodne. Človek je otrokom (fatalizmus), život človeka je ovládaný neviditeľnými šnúrkami zo zákulisia, bez vôle, bez názorov...

- Boh rešpektuje slobodu človeka, to ako sa človek rozhodne. Sloboda je Božím darom, Láska sa nevnučuje, láska čaká, kedy bude prijatá... (Jn 15,15; 1Kor 3, 9; Dt 30, 15 nn; Iz 55, 8...)

5.) Boh záchranár

X - Boh je potrebný iba pre prípad núdze, záchrana v situáciách, keď zlyhajú všetky ľudské prostriedky a nastupuje „obchodná komunikácia“ s Bohom. A keď Boh nereaguje podľa našich predstáv, ľahko strácame vieru...

► - Boh je stále s nami, nikdy nás ani na okamih neopúšťa, je našim verným Priateľom i Otcom zároveň, túži po osobnom vzťahu, chce byť v každej oblasti nášho života... (Jn 3, 16; Iz 41, 10; Iz 66,13; Iz 49,15-16...)

6.) Boh „Dedo mráz“

X - Boh je len na to, aby rozdával darčeky, všetko zlé odstraňuje automaticky, je nenáročný, je ako automat na cukríky - čo chcem, to mi dá, hriechy mu nevadia, peklo neexistuje. Taký človek nemá motív pre boj s hriechom, voči Bohu nemá strach, ani lásku...

► - Boh nám dáva len to, čo je pre nás dobré, no len On sám najlepšie vie, čo to je, keďže nás stvoril a pozná nás, chce nás vytrhnúť z hriechu, zo začarovaného kruhu, ponúka cestu, Boh miluje hriešnika, ale nenávidí hriech, je spravodlivý... (Hebr 12)

7.) Boh tyran

X - Boh sa vyžíva v ľudskom utrpení, On môže za to, že ľudia trpia. Kto sa má dobre, mal by mať pocit viny a rýchlo si nejaké trápenie vyrobiť. Božia vôľa je vždy tá horšia možnosť. Človek veriaci v takého boha pôsobí stiesneným dojmom, kresťanstvo je tá najpochmúrnejšia cesta, ktorá existuje...

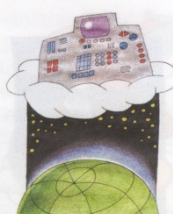
► Boh sa neteší, keď trpíme, nechce aby sme trpeli; preto poslal svojho Syna Ježiša, aby nás vyslobodil z bolesti a uzdravil dušu i telo. Boh niekedy použije utrpenie, ale nie ako cieľ, ale ako prostriedok. Ježiš choroby a utrpenie nerozdával, ale odstraňoval, uzdravoval. No aj utrpenie má hodnotu, ale tá hodnota je skôr v tej láske, ktorá sa v utrpení zrodí... (Hebr 12,7, Jer 29,11, Jn 16,33, Iz 42, 2-3...)

8.) Boh „počítač“

X - Boh nie je živá osoba, je to len vec bez citu, je to len nejaká moc, vesmírna energia, vyššia inteligencia, človek s ním nemôže vstúpiť do osobného vzťahu, je vec medzi vecami, nepozná súcit...

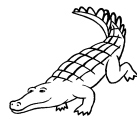
► - Boh je živá osoba, s ktorou môžeme mať osobný vzťah, je partner. Boh človeka oslovuje, dáva sa mu poznať, chce mať s človekom vzťah, hovorí k človeku, rozumie mu, miluje ho... (Ex 3,14, Zjv 1,8,17, Iz 66,12-13...)

Prevzaté (www.infovek.sk)

Idú dva zajace popri rieke. Zrazu sa z rieky vynorí krokodíl a schmatne jedného zajaca do papule tak, že mu trčí von iba hlava. Druhý zajac na to: - Ty máš od kedy spacák Lacoste?

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

Len pre vnútornú potrebu Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou

VI. ročník

Farský list

číslo 15 24. júl 2011 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Úvodník

Slovo kultúra pochádza z latinského cultura, pričom jeho koreň tkvie v slove colere, čo znamená pestovať. Pod pojmom kultúra teda chápeme všetko to, čo človek „vypestoval“, vytvoril vo svojej myšli, v citoch, vo svojich vzťahoch v materiálnom i duchovnom svete. Jednoducho, ide o všetko cenné a krásne, čo človek stvoril.

Uvedené hodnoty a významy však zdieľa iba istá skupina ľudí, ktorá má svoju vlastnú kultúru – teda významy, prostredníctvom ktorých komunikuje, a hodnoty, z ktorých a pre ktoré žije. Kultúru môžeme tiež definovať ako civilizáciu, umenie, vzdelanie, svetonázor... Kultúrne dedičstvo je teda veľkým bohatstvom, ktoré si treba vážiť, rozvíjať a odovzdávať ďalším generáciám.

Na Slovensku práve prežívame duchovnú prípravu na jubileum príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. Dôvodov na jej vyhlásenie je hneď niekoľko... Človek by mal byť vždy zodpovedný za to, čo tvorí a čo zanecháva budúcim generáciám... Kresťania by mali tiež vytvárať kultúru, čerpajúcu z evanjelia... Jednoducho povedané, mali by sme si vážiť to, čo sme dostali, a odovzdať to budúcim generáciám... Rásť a rozvíjať sa totiž môže iba taká spoločnosť, ktorá si dokáže ctiť tradície a kultúrne dedičstvo svojich predkov... Mali by sme preto byť aktívnymi tvorcami novej kultúry, zakorenenej v evanjeliu – ved' vyspelosť národa sa prejavuje aj vo vyspelosti jeho kultúry...

V roku 2013 si pripomenieme už 1 150. Výročie príchodu solúnskych bratov – Konštantína (Cyrila) a Metoda – do našej vlasti. Určitou prípravou na slávenie tohto veľkého jubilea bol aj rok kresťanskej kultúry, ktorý sa už skončil. Skrze Rok kresťanskej kultúry sa malo našej spoločnosti pripomenúť, že skutočné hodnoty, ktoré pozdvihujú a zušľachtľujú každého človeka, sú späté s kresťanstvom. Ide pritom o pravdu, dobro, krásu, lásku... Kultúra sa totiž v našich podmienkach zrodila spolu s kresťanstvom a stále v ňom nachádzala inšpiráciu a oporu... Kresťanstvo však nezasiahlo zásadným spôsobom len do kultúry nášh o národa, ale tvorilo i celoeurópsku kultúru. Do organizovania a realizácie Roka kresťanskej kultúry sa zapojili všetky kresťanské cirkvi u nás. Išlo o spoločné ekumenické úsilie. Naše kresťanské kultúrne dedičstvo je totiž veľmi bohaté – len od nás potom závisí, či si jeho hodnotu budeme uvedomovať...

Krása sa zviditeľňuje práve cez kultúru a umenie. Ako kresťania tiež vieme, že najvyššou krásou je sám Boh... Kultúru však netvorí len umelci a vedci – tvoríme ju aj my v našom bežnom živote... Ide o kultúru komunikácie, správania sa, obliekania, o kultúru lásky... Svojou „kultúrnosťou“ teda vyjavujeme niečo z veľkolepej Božej krásy, ktorá objíma svet...

Prato si dajme záležať, aby sme vždy patrili medzi najkultúrnejšie národy v Európe.

o. Rastislav

Sviatok Premenenia Pána (6. August)

Premenenie Pána patrí k najdôležitejším udalostiam v živote Ježiša Krista tu na zemi. Sv. Matúš píše: O šesť dní (šesť dní po Petrovom vyznaní, že Ježiš je Mesiáš, a po prvej predpovedi utrpenia) vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo. Vtom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním. Vtedy Peter povedal

Ježišovi: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“ Keď to učenci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša. Keď zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: „Nikomú

nehovorte o tomto videní, kým Syn člověka nevstane z mrtvých.“...(Mt 17, 1-8)

Kde sa stala táto udalosť, nevieme. Tradícia hovorí, že to bolo na vrchu Tábor, ktorý sa týči priamo v srdci Galiley uprostred nížinatej krajiny. Stalo sa to zrejme v druhom roku Pánovho účinkovania (asi roku 29) medzi židovskými sviatkami Veľkej noci (alebo Turícami) a Sviatkami stánkov (por. Jn 5-7). Vrch Tábor bol zrejme veľmi vhodný na nerušenú meditáciu spojenie s Bohom. Tak ako kedysi Daniela ohromil zjav Božej slávy (Dan 10,6), tak aj apoštoli boli vo vytržení, Peter vyjadril túžbu zostať v takejto sláve, keď nevedomky hovorí: „Postavme tu tri stánky“. Spolu s Ježišom sa pri jeho premenení zjavili aj dve najväčšie postavy Starého zákona – Mojžiš a Eliáš. Symbolizujú celé Božie zjavenie v Starom zákone, ktoré sa teraz napĺňa a vrcholí v samotnom Ježišovi. Sám Boh Otec potvrdzuje tieto veci hlasom z neba: „Toto je môj milovaný Syn...“ Vtedy traja apoštoli padajú na zem, plní

Ikona sviatku Premenenia Pána

nariadil sláviť ho 6. augusta. Mohamedánski Turci vtedy ničili kresťanské krajiny a pápež chcel aj touto slávnosťou pozdvihnúť srdcia ľudí k Bohu a vyprosovať pomoc. Pre všetkých je pripomienkou slávy Ježiša Krista a povzbudením očakávať nebeskú slávu, ktorú nám pripravil v nebi. Okrem 6. augusta si v liturgii pripomíname Premenenie Pána na Druhú pôstnu nedeľu, keď sa číta evanjelium o premenení.

Prezreté (www.zivotopisysvatych.sk)

Gregoriánsky a juliánsky kalendár

Na viacerých miestach (aj v našej krajine a našej archieparchii) ešte fungujú paralelne dva typy kalendárov. Ľudovo ich zvykne nazývať starý a nový kalendár. V súčasnosti sa využíva gregoriánsky kalendár. Predchodca gregoriánskeho kalendára, juliánsky kalendár však fungoval pomerne dobre. Kde vlastne nastal problém pri rátaní dní? Juliánsky kalendár predpokladá dĺžku roka na 365,25 dní. Tropický rok má avšak dĺžku 365,2422 dní, a je teda o 11 minút kratší, ako predpokladá juliánsky kalendár. Dochádzalo tak k postupnému omeškaniu kalendára voči času, kedy nastáva rovnodennosť alebo slnovrat. V roku 453 už bol rozdiel 1 deň a v roku 581 už 2 dni. Za pontifikátu pápeža Gregora XIII. V roku 1582 bol rozdiel 9,809 dňa. Veľkonočná nedeľa ani zďaleka nebola tá prvá nedeľa po prvom jarnom úplnku, čo bol pre rímsku cirkev neúnosný stav. Nesúlad kalendára s astronomickou skutočnosťou bol v období vrcholného stredoveku už výrazne veľký.

Od 14. storočia sa pápeži a koncily, rovnako ako rada astronómov, vrátane Koperníka, zaoberali prípravou reformy kalendára s väčšou či menšou intenzitou. Rozhodujúci návrh predložil v roku 1575 pápežovi Gregorovi XIII. lekár a astronóm z kalábrijského Ciro Luigi Giglio. Pápežská komisia po niekoľkoročnom skúmaní alternatívnych riešení návrh schválila. 24. februára 1582 Gregor XIII. vydal bulu Inter gravissimas a vyhlásil kalendárnu reformu. Pri prechode museli naraz

strachu a bázne pred Bohom. No Ježiš hovorí: „Nebojte sa!“ Zakázal im hovoriť o tomto videní až do svojho zmŕtvychvstania. Traja apoštoli sa stali tak svedkami jeho slávy, ktorá ho čakala po diele vykúpenia. Nechcel však vopred pobúriť ešte viac svojich nepriateľov a takisto nechcel, aby sa traja apoštoli vyvyšovali nad iných. Až po vzkriesení mohli o týchto udalostiach porozprávať ostatným.

Sviatok Premenenia Pána sa slávil v rôznych termínoch, pápež Kalixt III. v roku 1456

Pápež Gregor VIII.

vynechať 10 dní, preto vybrali také obdobie, kedy bude zásah do liturgického roka pre malý počet preskočených významných sviatkov najmenší. Reforma preto mala byť prevedená bezprostredne po sviatku sv. Františka, ktorý pripadal na štvrtok 4. októbra. Nasledujúci deň mal byť považovaný za piatok 15. októbra. Nebyť tejto korektúry, kalendár by sa ešte viac omeškával oproti skutočným zmenám ročných období. Pápežská bula tiež stanovila, že každý posledný rok storočia bude priestupný len vtedy, keď bude deliteľný číslom 400.

V dnešnej dobe pravoslávne cirkvi ale aj gréckokatolícke cirkvi na Ukrajine v Poľsku a inde a koniec koncov ešte aj zopár našich farností blízko hraníc s Ukrajinou používa liturgický kalendár juliánsky. Dnes je rozdiel medzi kalendárom juliánskym a gregoriánskym 13 dní. Tento stav potvrdá až do 1. marca 2100, kedy vzrastie na 14 dní. Preto napríklad Vianoce v tých miestach, ktoré sa riadia juliánskym kalendárom, sa slávia až 13 dní po Vianociach, ktoré slávia katolíci.

o Michal

Farské oznamy

- týždeň od 1. augusta je prvopiatkový spovedať budeme ako zvyčajne. Hodinu pred sv. liturgiou. Chorých budeme spovedať v piatok dopoludnia.
- 1. augusta je zvykom vysluhovať Malé svätenie vody, preto aj my budeme po večernej sv. liturgii posviacať vodu.
- 5. augusta je prvý piatok a zároveň aj Predsviatok Premenenia Pána. Večer sa pomodlíme veľkú večiereň. Treba si doniesť zborníky na večierne.
- sobota, 6. augusta sviatok Premenenie Pána. Sv. liturgie budú o 7:30 (osl.) po skončení bude večeradlo a o 10.00 hod. bude slov. sv. liturgia. Po nej bude požehnanie ovocia, ktoré si môžete doniesť do chrámu v nejakom košíku.

Pre deti a všetky Božie deti...

- čo si myslíš? Odpoveď? X alebo ▶ je správna v každej z ôsmich predstáv o Ježišovi Kristovi...???...zakrúžkuj!!!

1.) Deduško, ktorý sedí na obláčiku a pozoruje svet

X - Boh je staromódny, nemoderný, vládze sa už len prizerat' na svet i ľudí, mrzutý, zatrpknutý, ktorý nám moderným nerozumie. Aj v chrámoch je vekový priemer 65 rokov... Všetko napovedá tomu, že Boh a viera patrí do múzea...

▶ - Boh nestarne, je večne živý, je ten istý včera, dnes a naveky... (Iz 43, 18 - 19; Iz 40, 28nn)

2.) Boh hodinár

X - Boh stvoril všetko, uviedol to do chodu a vzdialil sa, viac sa o svet, o nás nestará. Keď svet „dotyká“, vráti sa a opäť všetko uvedie do chodu. Boh kdesi existuje, ale svet ponecháva svojmu osudu. Človek veriaci v túto karikatúru Boha zastáva krédo „čo si neurobiš sám, nemáš“...

▶ - Boh je vždy s nami, nič a nikto mu nie je ľahostajným, je nám bližší, než si dokážeme predstaviť, aj vlasy na hlave nám spočítal, žiadny detail nášho života mu nie je ľahostajný...(Mt 1, 23; Ž 139; Sk 17,28)

3.) Boh policajt

X - Boh nás prísne sleduje a striehne kedy spravíme niečo zlé, aby nás potrestal, Božiu priazeň si musíme tvrdo zaslužiť, a hlavne: nič sa neodpúšťa...

- Boh síce nenávidí hriech, ale miluje hriešnika. Je milujúci a milosrdným Bohom, v centre jeho záujmu je človek, nie jeho priestupky... (Iz 43, 1b; Ž 112; 1Jn 4, 10.19; Lk 15, 11-32; Jn 8,7...)